

personality of choreographer students]. Zbirnyk naukovykh prats. Pedahohichni nauky. (134). S. 178-187. [in Ukrainian]

14. Rostovskiy, O.Ia. (1997). Pedahohika muzychnoho spryiman'nia: navchalno-metodychnyi posibnyk [Pedagogy of musical perception: educational and methodological manual]. Kyiv: IZMN. [in Ukrainian]

15. Sandiuk, L.O., Shchubelko, N.V. (Eds.). (2012). Osnovy kulturolohii: navchalnyi posibnyk [Fundamentals of cultural studies: a study guide]. K.: Tsentr uchbovoi literatury. [in Ukrainian]

16. Spinul, I.V., Spinul, O.M. (2022). Perspektyvy rozvytku suchasnykh balnykh tantsiv [Prospects for the development of modern ballroom dances]. Naukovi zapysky. Seria: Pedahohichni nauky, (206), S. 259-265. [in Ukrainian]

17. Stanishevskiy, Yu. (2002). Balnyi tanets vid dzhherel do sohodennia. Visn. ASTU. [in Ukrainian]

18. Sutula, V. (2018). Uzahalniuiuche vyznachennia poniattia sport yak odyn z bazovykh konstruktiv uzahalniuiuchoi teorii fizychnoi kultury ta teorii sportu. [The general definition of the concept of sport as one of the basic constructs of the general theory of physical culture and the theory of sports] Slobozhanskiy naukovo-sportyvnyi visnyk, (1), S. 89-97. [in Ukrainian]

19. Chepalov, O.I. (2021). Komediiia-balet Moliera «Nastyrylyvi» yak pochatok novoho muzychno-teatralnoho zhanru [Moliere's comedy-ballet "Intrusive" as the beginning of a new music-theatre genre] Aspekty istorychnoho muzykoznavstva : zb. nauk. st. Kharkiv, KhNUM. (25). S. 32-57. [in Ukrainian]

20. Harris-Warrick, R. The phrase structures of Lully's Dance Music. Lully Studies. Cambridge: Cambridge University Press. 2000. 32-56. [in English]

21. Jacques, H. Ballroom Dancing. The Theory and Practice of the Revised Technique, NATD, London. 1938. [in English]

22. Moore, A. Ballroom Dancing (1st ed.). Bloomsbury Publishing. 2009. Retrieved from URL: <https://www.perlego.com/book/814925/ballroom-dancing-pdf>.

23. Pinchuk, O., Syrotenko, D. (2023). Peculiarities of implementing the weight of the partner's head in Show Dance from European dances. Innovative development of science, technology and education. Proceedings of the 3rd International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 753-761. [in Ukrainian]

24. Smith-Hampshire. (1996). Harry Making of a Champion series: The four flows. Dance News newspaper. Edition No. 1507-1510 [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

БУГАЄЦЬ Наталія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри хореографії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Наукові інтереси: сучасні тенденції хореографічної освіти в Україні та світі.

ПІНЧУК Ольга Іванівна – доцент кафедри хореографії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Наукові інтереси: бальний танець у системі професійної хореографічної освіти.

МУКІН Владислав Сергійович – здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедри Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Наукові інтереси: хореографічне навчання, методика викладання сучасного бального танцю.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

BUGAYETS Nataliya Anatoliyivna – Candidate of Pedagogic sciences, professor of Design Department of Choreography, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Scientific interests: modern trends in choreographic education in Ukraine and the world.

PINCHUK Olga Ivanovna – Assistant Professor, of Choreography, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Scientific interests: ballroom dance in the system of professional choreographic education.

MUKIN Vladyslav Serhiyevich – Student of the second (masters) level of higher education of the Faculty of Arts, Department of Choreography, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University.

Scientific interests: choreographic training, methods of teaching modern ballroom dance.

Стаття надійшла до редакції 07.08.2024 р.

УДК 378:004.9(477.52):355.45

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-32-38

ГРИНЬОВА Марина Вікторівна –

доктор педагогічних наук, професор, ректор

Полтавського національного

педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3912-9023>

e-mail: grinovamv@gmail.com

ХОМЕНКО Любов Григорівна –

кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри

теорії і методики технологічної освіти

Полтавського національного педагогічного університету

імені В.Г. Короленка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6806-2783>

e-mail: ljudv.dzjuba@gmail.com

СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ПЕРІОДУ: АНАЛІЗ НА ПРИКЛАДІ ПНПУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА

У статті досліджуються стратегії та перспективи цифровізації вищої освіти в умовах воєнного періоду на прикладі Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (ПНПУ імені В.Г. Короленка). Зміни, спричинені воєнними діями, створюють нові виклики та вимагають адаптації освітніх закладів до нових реалій, що зумовлює актуальність дослідження цифровізації як ключового елементу стійкості та ефективності освітнього процесу.

Основну увагу приділено аналізу впровадження цифрових технологій в освітній процес ПНПУ імені В.Г. Короленка, визначенню ефективності існуючих стратегій та оцінці можливих шляхів їх подальшого розвитку. У дослідженні використовуються методи

якісного та кількісного аналізу, включаючи опитування, інтерв'ю з представниками адміністрації, викладачами та здобувачами вищої освіти університету.

У результаті дослідження встановлено, що ПНПУ оперативного адаптувалася до нових умов, запровадивши комплексну цифрову стратегію. Ключові елементи цієї стратегії включають розширення використання платформ для дистанційної освіти, впровадження нових форм електронних освітніх ресурсів, розвиток цифрових компетенцій учасників освітнього процесу, а також забезпечення технічної підтримки та доступу до інтернету.

Аналіз показав, що цифровізація сприяє підвищенню якості освіти за рахунок більшої гнучкості освітнього процесу, доступності освітніх матеріалів та можливостей для індивідуалізації освіти.

Дослідження окреслює перспективи подальшого розвитку цифровізації вищої освіти, важливим напрямом є розвиток міжнародного співробітництва та обміну досвідом у сфері цифрової освіти, що може сприяти підвищенню конкурентоспроможності українських університетів на світовому рівні.

Таким чином, дослідження стратегії та перспективи цифровізації вищої освіти в умовах воєнного періоду на прикладі ПНПУ імені В.Г. Короленка свідчить про необхідність комплексного підходу до впровадження цифрових технологій, що включає як технічні, так і педагогічні аспекти. Позитивні результати, досягнуті університетом, демонструють можливість ефективної адаптації до нових умов та створення стійкої освітньої системи, здатної забезпечити високий рівень освіти навіть в умовах кризи.

Ключові слова: стратегії та перспективи цифровізації, вища освіта, цифрова трансформація, освітні технології, онлайн-освіта, електронні ресурси, освітні інновації.

GRYNOVA Marina Viktorivna –

Doctor of pedagogical sciences, professor, rector Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3912-9023>

e-mail: grinovamv@gmail.com

KHOMENKO Liubov Hryhorivna –

candidate of physical and mathematical sciences, associate professor of the department theories and methods of technological education

Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6806-2783>

e-mail: ljudv.dzjuba@gmail.com

STRATEGIES AND PROSPECTS FOR THE DIGITALIZATION OF HIGHER EDUCATION IN WARTIME: ANALYSIS ON THE EXAMPLE OF POLTAVA V. G. KOROLENKO NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY

The article explores the strategies and prospects of digitalization of higher education in the context of wartime on the example of Poltava National Pedagogical University named after V.G. Korolenko (PNPU). Changes caused by military operations create new challenges and require the adaptation of educational institutions to new realities, which makes it important to study digitalization as a key element of the sustainability and efficiency of the educational process.

The main attention is paid to analyzing the introduction of digital technologies in the educational process of the V.G. Korolenko National Pedagogical University, determining the effectiveness of existing strategies and assessing possible ways of their further development. The study uses qualitative and quantitative analysis methods, including surveys, interviews with representatives of the administration, teachers and students of the university.

The study found that PNPU quickly adapted to the new conditions by implementing a comprehensive digital strategy. The key elements of this strategy include expanding the use of distance education platforms, introducing new forms of electronic educational resources, developing digital competencies of participants in the educational process, as well as providing technical support and access to the Internet.

The analysis showed that digitalization contributes to improving the quality of education through greater flexibility of the educational process, accessibility of educational materials, and opportunities for individualization of education.

The study outlines the prospects for further development of the digitalization of higher education, an important area is the development of international cooperation and exchange of experience in the field of digital education, which can help to increase the competitiveness of Ukrainian universities at the global level.

Thus, the study of the strategy and prospects for the digitalization of higher education in wartime on the example of the V.G. Korolenko National Pedagogical University shows the need for a comprehensive approach to the introduction of digital technologies, including both technical and pedagogical aspects. The positive results achieved by the university demonstrate the possibility of effective adaptation to new conditions and the creation of a sustainable educational system capable of providing a high level of education even in times of crisis.

Key words: strategies and prospects of digitalization, higher education, digital transformation, educational technologies, online education, electronic resources, educational innovations.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасному світі цифрова трансформація вважається необхідною, що суттєво впливає на різні сфери суспільства, зокрема на систему освіти. Однією з ключових галузей, яка переживає значні зміни, є освіта [1]. Це пов'язано з розв'язанням ряду важливих завдань, включаючи надання майбутнім фахівцям необхідних навичок, адаптацію до нових освітніх концепцій та ефективне використання сучасних інформаційних технологій [2].

Україна, як і багато інших країн, активно впроваджує цифрові технології у сфері вищої освіти та підготовки майбутніх учителів, особливо

у період воєнного конфлікту [5]. Цифрова трансформація стає особливо актуальною під час війни, оскільки вона дозволяє забезпечити безперервність освітнього процесу навіть у найважчих умовах.

Застосування онлайн-освіти та цифрових інструментів дозволяє проводити освітній процес на відстані, забезпечуючи доступ до якісної освіти незалежно від місцезнаходження та ситуації [2]. Це робить освіту більш гнучкою та доступною для різних груп здобувачів вищої освіти і дозволяє вчителям та педагогам застосовувати інноваційні освітні методи з більшою ефективністю. Загалом, цифрова трансформація в освіті під час воєнного періоду виступає як стратегічний інструмент, що

допомагає забезпечувати стабільність та якість освітнього процесу, навіть у непередбачуваних умовах.

Професійна підготовка вчителів українських шкіл звертається до змін у парадигмі викладання. Набуття компетенцій у сфері онлайн-освіти, використання відкритих освітніх ресурсів та розвиток освітніх дистанційних форматів є необхідними аспектами сучасного вчителя. Якісні зміни в освітньому середовищі необхідно підтримувати глобальними трансформаціями та цифровізацією, що передбачає впровадження сучасних цифрових технологій. Проте, часто цифровізацію розглядають як модний тренд, обмежуючись поверхневими застосуваннями для оцінювання знань учнів або візуалізації освітнього матеріалу за допомогою хмарних технологій, цифрової обробки даних та програмного забезпечення [3].

Впровадження цифровізації в освітній процес має за мету підвищення ефективності освіти та створення нового освітнього середовища. Ця технологічна трансформація впливає на всі аспекти освіти, починаючи від організації освітніх програм і закінчуючи методами оцінювання та залученням здобувачів вищої освіти до активного освітнього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Початок досліджень з інформатизації у суспільному житті відбувся у 1980-х роках з участю видатних українських вчених, таких як Е. Семенюк, В. Міхалевич, Ю. Канигін, В. Калитич та інші [6].

Аналізуючи різні аспекти впровадження цифровізації в освітній простір, можна зазначити, що це питання активно досліджується вченими як у світі, так і в Україні. Зокрема, іноземні дослідники, такі як К. Бассет, К. Гере, Г. Грибер, М. Деузе, Г. Крибер і Р. Мартін, Л. Манович, Дж. Стоммел, М. Хенд, зосереджуються на різних аспектах цифровізації в освіті [7].

Українські дослідники, такі як В. Биков, Д. Галкін, М. Жалдак, М. Лещенко, П. Матюшко, О. Овчарук та інші, також вивчають це питання та присвячують свої дослідження аспектам впровадження цифровізації в освітній процес.

Зокрема, І. Бородкіна, Г. Бородкін, І. Кучеран, С. Карплюк та інші досліджують цифрову трансформацію освіти, В. Афанасьєв, В. Биков, Ю. Батурін, Д. Белл, Р. Бріен, Н. Вінер, Р. Гуревич, А. Девід, Ю. Жук, М. Жалдак, Л. Землянова, М. Мазур, П. Росс, А. Урсул, В. Шолохович акцентують увагу на інформатизації освіти, а М. Нетреба, І. Тимофєєва та інші досліджують питання інформаційно-комунікаційної компетентності викладачів [7].

Дослідження важливі для розуміння та ефективного впровадження цифровізації в освітній процес, оскільки вони дозволяють виявити ключові проблеми, перешкоди та можливості, пов'язані з цим процесом.

Незважаючи на активний інтерес наукової громадськості, питання впровадження цифровізації в освітню сферу під час воєнного стану в Україні та питання підготовки вчителів залишаються предметом подальшого, більш детального дослідження.

Ці обставини визначили вибір теми для майбутніх наукових досліджень.

Метою даної статті є аналіз перспектив розвитку цифровізації вищої освіти в Україні, з фокусом на формування компетентних фахівців для сучасного ринку праці, через вивчення нових горизонтів цифровізації освітнього процесу та підготовки майбутніх педагогів, особливо в умовах воєнного періоду, зокрема на прикладі ПНПУ імені В.Г. Короленка.

Виклад основного матеріалу дослідження.

На сьогоднішній момент цифрові технології не можна розглядати окремо від освітньої системи, особливо щодо підготовки майбутніх учителів [1]. У воєнний час, коли безпека та ефективність стають пріоритетами, зміни у форматах освіти та комунікації стають невід'ємною частиною освіти. Війна в Україні вплинула на всі сфери життя, включаючи освіту, що призвело до суттєвих змін у системі вищої освіти та підготовці вчителів [2]. Цифрова трансформація стала ключовим фактором, який допомагає українським університетам та педагогічним закладам вищої освіти (ЗВО) продовжувати свою роботу, адаптуватися до нових викликів і готувати фахівців, що відповідають сучасним потребам суспільства.

У зв'язку з бойовими діями, багато українських університетів та педагогічних закладів перейшли на онлайн-формат освіти. Це призвело до зростання використання платформ дистанційної освіти, таких як Moodle, Zoom, Google Classroom, та інших.

Університети та педагоги активно користуються онлайн-ресурсами для доступу до освітніх матеріалів, електронних бібліотек, відеолекцій, вебінарів тощо. Це дозволяє усім учасникам освітнього процесу продовжувати освіту навіть при відсутності доступу до традиційних бібліотек та аудиторій. Викладачі все частіше використовують інтерактивні освітні методи, такі як онлайн-тести, вікторини, форуми, чати тощо.

Багато університетів та педагогічних закладів розробили власні онлайн-курси з різних дисциплін. Це дає можливість здобувачам вищої освіти отримувати якісну освіту, не виходячи з дому. Соціальні мережі також стали важливим інструментом для комунікації між викладачами та здобувачами вищої освіти, а також для поширення інформації про освітні програми та події.

Цифровізація в Україні у воєнний період стає ключовим фактором у полегшенні доступу до освіти для мешканців віддалених районів та осіб з обмеженими можливостями у відвідуванні традиційних освітніх закладів [10]. Онлайн-формат освіти дозволяє здобувачам вищої освіти гнучко планувати свій час та здобувати освіту в зручному для них темпі. Використання інтерактивних освітніх методів зробило освітній процес більш цікавим та захоплюючим, а цифрові технології надають можливість персоналізувати освіту, враховуючи індивідуальні потреби та особливості кожного учасника освітнього процесу [14]. Крім того, використання онлайн-ресурсів та платформ дистанційної освіти допомагає ЗВО знизити витрати на освітні послуги.

Умови воєнного стану створюють необхідність активізації та пошуку нових горизонтів у цифровізації освітнього процесу в Україні [2]. Сучасні технології стають ключовим інструментом для забезпечення неперервного доступу до освіти та підтримки освітніх процесів у складних умовах [4].

Варто звернути увагу на впровадження віртуальної реальності та інших інноваційних технологій у освітній процес. Це сприятиме підвищенню зацікавленості учасників освітнього процесу та забезпечує більш ефективне засвоєння матеріалу. Використання віртуальних екскурсій або симуляцій допомагає краще зрозуміти складні концепції. Крім того, важливо забезпечити високу кількість доступних онлайн-ресурсів для самостійного вивчення та підтримки освітнього процесу. Це може бути відкриті інтернет-платформи з освітніми матеріалами, веб-семінари з провідними фахівцями, онлайн-бібліотеки тощо.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка активно впроваджує сучасні технології та цифровізацію в освітній процес, що є прикладом модернізації вищої освіти в Україні. Одним з ключових напрямків цифровізації університету є використання електронних платформ та веб-сервісів для освітніх цілей.

Згідно зі статистичними даними за 2023 рік, понад 95% викладачів університету активно вибирають електронні освітні платформи, такі як Moodle та Google Classroom, для організації освітнього процесу. Близько 85% освітніх курсів мають повноцінну онлайн-складову, що включає відеолекції, тести та ін.

Університет використовує платформи для онлайн освіти, такі як Moodle, Blackboard, Google Classroom та інші, щоб забезпечити майбутнім вчителям доступ до освітніх матеріалів, завдань, тестів та інших ресурсів в будь-який зручний для них час. Це дозволяє здобувачам вищої освіти самостійно опановувати матеріал та працювати з ним не обмежуючись традиційними часовими та просторовими рамками.

Згідно з останніми статистичними даними, близько 85% здобувачів вищої освіти активно використовують платформу Moodle для доступу до освітніх матеріалів та виконання завдань. Платформа Blackboard використовує приблизно 60% здобувачів вищої освіти, тоді як Google Classroom залучає 75% користувачів. Крім того, інші онлайн-ресурси та платформи застосовуються близько 40% здобувачів вищої освіти для підтримки освітнього процесу.

Крім того, університет активно використовує інтерактивні цифрові ресурси для залучення усіх учасників освітнього процесу. Використання електронної пошти, відеоконференцій, чатів та форумів дозволяє здійснювати дистанційну комунікацію та консультації, що є невід'ємною частиною сучасного освітнього процесу.

Відповідно до результатів внутрішнього опитування, проведеного серед учасників освітнього процесу університету у 2023 році, 92% респондентів відзначили, що активно використовують корпоративну електронну пошту для комунікацій. Відеоконференції є популярним

засобом для проведення дистанційних лекцій та семінарів, що підтвердили 87% опитаних. Чати та форуми також користуються значним попитом, про що свідчать дані, відповідно до яких 78% респондентів регулярно беруть участь в обговореннях на цих платформах. Ці цифрові ресурси суттєво сприяють підвищенню всіх рівнів успішності учасників освітнього процесу, забезпечуючи гнучкість та доступність.

Однією з найпопулярніших платформ, що використовуються в університеті, є Moodle (Рис.1.). Вона надає можливість створювати курси, завдання, форуми та інші інтерактивні матеріали для освітнього процесу та спілкування здобувачів вищої освіти з викладачами.

Крім того, університет активно користується платформою Blackboard Learn, яка також дозволяє створювати курси, відео- та аудіоуроки, виконувати тести та завдання, а також має інструменти для співпраці та обговорення. Ще однією популярною платформою є Canvas, яка дозволяє створювати інтерактивні курси, проводити відеоконференції, спілкуватися через чати та форуми.

Додатково, університет використовує Google Classroom, безкоштовний інструмент від Google, який надає педагогам можливість створювати курси, надавати завдання та ресурси, спілкуватися зі здобувачами вищої освіти через Gmail та Hangouts.

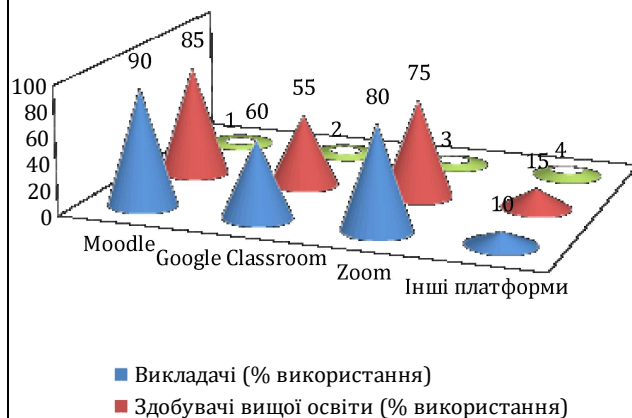

Рис. 1. Графік використання кожної з цифрових платформ серед викладачів та здобувачів вищої освіти на основі проведеного опитування.

Також варто зазначити платформу edX, яка спеціалізується на масових відкритих онлайн-курсах (MOOCs) з різних предметів, та Coursera, яка також надає доступ до широкого спектру курсів з різних предметів та дозволяє учасникам освітнього процесу вивчати їх у своєму темпі.

За даними наукового дослідження, проведеного серед учасників освітнього процесу, які вибирають Google Classroom, виявлено наступні статистичні показники. Педагоги, які використовують Google Classroom, відзначають зниження часу, витраченого на адміністративні питання, на 30% у порівнянні з традиційними освітніми методами. За даними статистики edX, кількість зареєстрованих користувачів збільшилася на 40% протягом останнього року. Це сприяє

зростанню інтересу до вивчення різних предметів в онлайн-форматі. Також Coursera фіксувала збільшення кількості курсів із різними предметами на 20% за останній рік. Здобувачі вищої освіти відзначають можливість вивчати матеріали у своєму темпі, що посилює підвищення рівня засвоєння знань та розвитку самостійності в освіті.

Ці цифрові платформи мають різноманітні функції, які сприяють персоналізації освіти та підвищують його ефективність у Полтавському національному педагогічному університеті.

Згідно з результатами опитування, проведеного серед здобувачів вищої освіти та викладачів університету, було виявлено, що 85% здобувачів вищої освіти та 90% викладачів активно вибирають цифрові платформи для освітнього процесу. Серед найпопулярніших платформ виділяються Moodle, Google Classroom та Zoom. Використання цих інструментів дозволяє забезпечити безперервність освітнього процесу, особливо в умовах воєнного стану в Україні (рис. 1).

Аналіз рівня компетентності викладачів у використанні даних платформ показав, що 85 % викладачів мають високий рівень володіння цифровими технологіями, 10 % – середній рівень, і лише 5% потребують додаткової освіти.

Це свідчить про високий рівень готовності викладацького складу до впровадження цифрових технологій у освітній процес, який значно змінився за останні 5 років (Рис. 2).

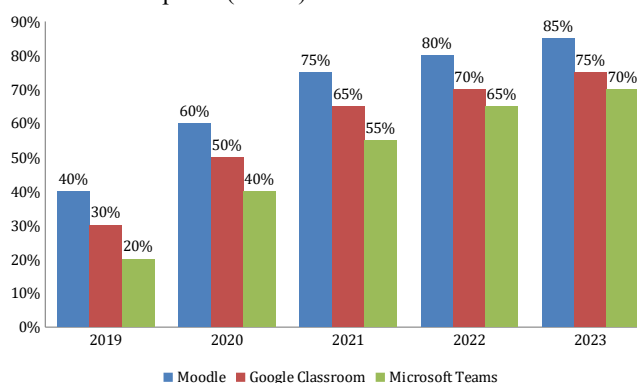

Рис. 2. Графіку зміни рівня компетентності викладачів з (2019-2023 рр.)

2019 рік – рівень компетентності був низьким, оскільки більшість викладачів використовували традиційні освітні методи. З початком пандемії COVID-19, різко зросла потреба у використанні онлайн-платформ, що призвело до значного збільшення рівня компетентності. Після року активного використання онлайн-платформ, викладачі продовжували підвищувати свою компетентність через тренінги та самостійне навчання. У зв'язку з воєнним станом (2022 р.), викладачі продовжують вдосконалювати свої професійну компетентність, пристосовуючись до змінюваних умов. Впровадження нових технологій та методик стало необхідним для забезпечення доступу до якісної освіти у складних умовах конфлікту. Організація систематичного професійного розвитку викладачів у Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка та

підтримка з боку університетських структур є ключовими аспектами підтримки високого рівня компетентності. Це дозволяє забезпечити якісну освіту та підтримку для здобувачів вищої освіти у складні часи.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка представляє собою один із провідних педагогічних освітніх закладів, що успішно інтегрує цифрові технології у свою освітню практику. Використання сучасних цифрових інструментів для організації онлайн-заходів є неодмінною складовою його освітнього процесу. Університет регулярно проводить вебінари та онлайн-конференції з використанням спеціалізованих веб-платформ, таких як Zoom або Microsoft Teams. Щорічно університет організовує науково-практичні конференції, де учасники можуть долучитися до заходу онлайн і представити свої дослідження віддалено, що дозволяє залучити учасників з різних країн та регіонів без необхідності фізичного присутності.

Такі ініціативи університету сприяють не лише розширенню можливостей освіти для здобувачів вищої освіти з різних регіонів, а й створюють нові можливості для активної участі у освітньому процесі, збільшуючи доступність та доступ до знань.

Згідно з результатами дослідження, 70% здобувачів вищої освіти вважають, що цифровізація позитивно впливає на якість освіти, забезпечує доступ до різноманітних ресурсів та інтерактивних матеріалів. 60% викладачів також відзначають, що використання цифрових технологій сприяє підвищенню мотивації учасників освітнього процесу та покращенню їхніх освітніх результатів.

Таким чином, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка виступає як відомий приклад успішної цифровізації та використання сучасних технологій в освітній сфері, сприяючи підвищенню якості та доступності освіти для своїх здобувачів вищої освіти.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку.

Проведене дослідження дозволило виявити ряд ключових аспектів цифровізації вищої освіти в умовах воєнного періоду на прикладі Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Використання цифрових платформ для дистанційної освіти, таких як Moodle та Zoom, значно покращило можливість проведення освітнього процесу в умовах воєнного періоду. Це дозволило зберегти безперервність освітнього процесу та забезпечити доступ майбутніх вчителів до освітніх матеріалів.

Значна частина учасників освітнього процесу успішно адаптувалась до нових освітніх умов, що свідчить про високий рівень гнучкості та готовності до змін. Проте, для повної адаптації необхідно подальше підвищення кваліфікації викладачів та технічна підтримка здобувачів вищої освіти.

Попри загальний успіх цифровізації, існують значні інфраструктурні виклики, зокрема нестабільний доступ до Інтернету та недостатність технічного обладнання для деяких учасників

освітнього процесу. Воєнний період значно вплинув на їх психологічний стан, що вимагає додаткової уваги та впровадження психологічної підтримки в рамках освітнього процесу.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Для подальшого вдосконалення цифровізації вищої освіти в умовах воєнного періоду необхідно зосередитися на таких напрямках досліджень:

1. Розробка та впровадження інтегрованих цифрових платформ, що об'єднують різні аспекти освітнього процесу, зокрема оцінювання, зворотній зв'язок та комунікацію між всіма учасниками освітнього процесу.

2. Підвищення кваліфікації викладачів через розробку та впровадження програм, спрямованих на володіння сучасними цифровими технологіями та методиками дистанційної освіти.

3. Детальне дослідження впливу воєнного періоду на психологічний стан здобувачів вищої освіти та викладачів, а також розробка відповідних програм підтримки для них.

4. Аналіз можливостей покращення інфраструктури для забезпечення стабільного доступу до Інтернету та технічного обладнання для всіх учасників освітнього процесу.

5. Систематичний моніторинг ефективності використання різних цифрових технологій та методів дистанційної освіти з метою своєчасного коригування та удосконалення освітнього процесу.

Дані напрямки досліджень сприятимуть покращенню якості вищої освіти в умовах воєнного періоду та забезпечать її стійкість до майбутніх викликів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Сучасний стан цифрової трансформації освіти. URL: https://www.researchgate.net/publication/351136337_SUCASNIJ_STAN_CIFROVOI_TRANSFORMACII_OSVITI/citations

2. Цифрова трансформація освіти в умовах війни: антикризові рішення, можливості, плани. URL: <https://sites.google.com/view/digtransf/%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8>

3. Іванова С. М., Кільченко А. В. Цифрова трансформація освіти і науки: зарубіжний досвід. *Актуальні питання сучасної інформатики*: збірник наукових праць VI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю "Сучасні інформаційні технології в освіті та науці". Житомир: Вид-во ЖДУ, 2021. С. 62–66. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/727860/>

4. Биков В. Цифровізація освіти – імператив інтеграції України у світовий інформаційний простір. *Освіта і суспільство*. 2022. № 10. С. 6. URL: https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2936/

5. Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи (Безпечно середовище для учнів та вчителів: виклики та практичні рішення): зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. семінару (Київ, 3 березня 2022 р.) / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ: Інститут цифровізації освіти НАПН України, 2022. 106 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731095/1/%D0%A6%D0%98%D0%A4%D0%A0%D0%9E%D0%92%D0%90%20%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D0%9F%D0%95%D0%A2%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AC%20%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8F_%202022.pdf

6. Матвієнко О., Цивін М. Цифровізація: освітній контекст. *Вісник Книжкової палати*. 2020. № 11. С. 28–35.

7. Манойленко Н. В., Кононенко С. О., Крамаренко Н. М. Цифровізація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання в закладах вищої освіти. *Наукові записки*.

Педагогічні науки. 2021. № 201. С. 108–112. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-201-108-112>

8. Домбровська С. О. Вища освіта в умовах пандемії: сучасні виклики організації освітнього процесу. *Реформа освіти в Україні. Інформаційно-аналітичне забезпечення*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2020. С. 216–218.

9. Арешонков В. Ю. Цифровізація вищої освіти: виклики та відповіді. *Вісник НАПН України*. 2020. № 2 (2). С. 1–6.

10. Колеснікова І. В. Цифровізація освітнього процесу в закладі післядипломної педагогічної освіти. *Науковий часопис Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2020. Вип. 78. С. 117–120.

11. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: наказ МОН України. 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennuyatipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv-z-rozvitkucifrovoyi-kompetentnosti> (дата звернення: 14.05.2022).

12. Семеніхіна О. В., Юрченко А. О., Сбруєва А. А. та ін. Відкриті цифрові освітні ресурси в галузі ІТ: Кількісний аналіз. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 75, № 1. С. 331–348.

13. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Опушко Н. Р., Ільніцька Т. С., Плахотнюк Г. М. Роль цифрових технологій навчання в епоху цивілізаційних. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. Вип. 62. С. 28–38.

14. Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С., Ілляшенко Н. С. Цифрова трансформація освітньої діяльності закладів вищої освіти України в умовах війни. *Вища освіта за новими стандартами: виклики у контексті діджиталізації та інтеграції в міжнародний освітній простір*: зб. матеріалів міжнар. наук.-метод. конф. Харків, 2022. С. 7–10. URL: <https://dspace2.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/5560>

15. Душенко О. Сучасний стан цифрової трансформації освіти. *Фізико-математична освіта*. 2021. № 28 (2). С. 40–45. URL: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2021-028-2-007>

REFERENCES

1. Suchasnyi stan tsyfrovoyi transformatsii osvity [The current stage of digital transformation of lighting]. URL: https://www.researchgate.net/publication/351136337_SUCASNIJ_STAN_CIFROVOI_TRANSFORMACII_OSVITI/citations [in Ukrainian]

2. Tsyfrova transformatsiia osvity v umovakh viiny: antykrizovi rishennia, mozhlyvosti, plany [Digital transformation in the minds of the war: anti-crisis solutions, possibilities, plans]. URL: <https://sites.google.com/view/digtransf/%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8> [in Ukrainian]

3. Ivanova, S. M., & Kilchenko, A. V. (2021). Tsyfrova transformatsiia osvity i nauky: zarubizhnyi dosvid [Digital transformation of education and science: foreign evidence]. In *Aktualni pytannia sучasnoi informatyky* [Current nutrition of current informatics]: zbirnyk naukovykh prats VI vseukr. nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastiu "Suchasni informatsiini tekhnologii v osviti ta nauksi" (pp. 62-66). Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/727860/> [in Ukrainian]

4. Bykov, V. (2022). Tsyfrovizatsiia osvity – imperatyv intehratsii Ukrainy u svitovy informatsiinyi prostir [Digitalization of lighting – an imperative for the integration of Ukraine into the world of information space]. *Osvita i suspilstvo* [Education and society]. 10. 6. URL: https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2936/ [in Ukrainian]

5. Ovcharuk, O. V. (Ed.). (2022). Tsyfrova kompetentnist suchasnoho vchytelia novoi ukrainkoi shkoly (Bezpechne sere dovyshe chlia uchniv ta vchyteliv: vyklyky ta praktychni rishennia) [Digital competence of the modern teacher of the new Ukrainian school: 2022 (Safe environment for students and teachers: challenges and practical solutions)]: zb. materialiv vseukr. nauk.-prakt. seminaru. Kyiv: Instytut tsyfrovizatsii osvity NAPN Ukrainy. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731095/1/%D0%A6%D0%98%D0%A4%D0%A0%D0%9E%D0%92%D0%90%20%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D0%9F%D0%95%D0%A2%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AC%20%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8F_%202022.pdf

0%A4%D0%A0%D0%9E%D0%92%D0%90%20%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D0%9F%D0%95%D0%A2%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AC%20%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8F_%202022.pdf [in Ukrainian]

6. Matviienko, O., & Tsyvin, M. (2020). Tsyfrovizatsiia: osvittii kontekst [Digitalization: lighting context]. Visnyk Knyzhkovoї palaty [Bulletin of the Book Chamber]. 11. 28-35. [in Ukrainian]

7. Manoilenko, N. V., Kononenko, S. O., & Kramarenko, N. M. (2021). Tsyfrovizatsiia osvittioho protsesu v umovakh dystantsiinoho navchannia v zakladakh vyshchoї osvity [Digitalization of the lighting process in the minds of remote learning in the cornerstones of great lighting]. Naukovi zapysky. Pedagogichni nauky [Scientific notes. Pedagogical sciences]. 201. 108-112. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-201-108-112> [in Ukrainian]

8. Dombrovska, S. O. (2020). Vyshcha osvita v umovakh pandemii: suchasni vyklyky orhanizatsii osvittioho protsesu [Higher education in the conditions of the pandemic: modern challenges of organizing the educational process]. In Reforma osvity v Ukraini. Informatsiino-analitychne zabezpechennia [Education reform in Ukraine. Information and analytical support]: materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf. PP. 216-218. Kyiv. [in Ukrainian]

9. Areshonkov, V. Yu. (2020). Tsyfrovizatsiia vyshchoї osvity: vyklyky ta vidpovidi [Digitalization of high-quality news: clicks and streams]. Visnyk NAPN Ukrainy [Newsletter of NAPN of Ukraine]. 2 (2). 1-6. [in Ukrainian]

10. Kolesnikova, I. V. (2020). Tsyfrovizatsiia osvittioho protsesu v zakladi pisladyplomnoi pedagogichnoї osvity [Digitalization of the educational process as part of postgraduate pedagogical training]. Naukovi chasopys Nats. ped. un-t imeni M. P. Drahomanova. Serii 5. Pedagogichni nauky: realii ta perspektyvy [Scientific clock recorder National. ped. University named after M. P. Drahomanov. Series 5. Pedagogical sciences: realities and prospects]. 78. 117-120. [in Ukrainian]

11. Pro zatverdzhennia Typovoї prohramy pidvyshchennia kvalifikatsii pedagogichnykh pratsivnykiv z rozvytku tsyfrovoi kompetentnosti (2021). [About the approval of the Standard Program for the advancement of qualifications of pedagogical workers with the development of digital competence]: nakaz MON Ukrainy. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhenniatipovoyi-programi-pidvishennya-kvalifikatsiyi-pedagogichnykh-pracivnykiv-z-rozvitkucyfrovoyi-kompetentnosti> [in Ukrainian]

12. Semenikhina, O. V., Yurchenko, A. O., & Sbruieva, A. A. ta in. (2020). Vidkryti tsyfrovi osvittni resursy v haluzi IT: Kilkisnyi analiz [Open digital information resources in Galusia IT: Kilkis analysis]. Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia [Information technologies and technologies]. 75. 1. 331-348. [in Ukrainian]

13. Hurevych, R. S., Kademiia, M. Yu., Opushko, N. R., Ilnitska, T. S., & Plakhotniuk H. M. (2021). Rol tsyfrovyykh tekhnologii navchannia v epokhu tsyvilizatsiinykh [The role of

digital learning technologies in the era of civilization]. Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy [Modern information technologies and innovative teaching methods in training specialists: methodology, theory, experience, problems]. 62. 28-38. [in Ukrainian]

14. Illiashenko, S. M., Shypulina, Yu. S., & Illiashenko, N. S. (2022). Tsyfrova transformatsiia osvittioї diialnosti zakladiv vyshchoї osvity Ukrainy v umovakh viiny [Digital transformation of educational activities of higher education institutions of Ukraine in the conditions of war]. In Vyshcha osvita za novymy standartamy: vyklyky u konteksti didzhitalizatsii ta intehratsii v mizhnarodnyi osvittii prostir [Higher education according to new standards: challenges in the context of digitalization and integration into the international educational space Higher education according to new standards: challenges in the context of digitalization and integration into the international educational space]: zb. materialiv mizhnar. nauk.-metod. konf. (pp. 7-10). Kharkiv. Retrieved from <https://dspace2.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/5560> [in Ukrainian]

15. Dushchenko, O. (2021). Suchasni stan tsyfrovoi transformatsii osvity [The current state of digital transformation of education]. Fyzyko-matematychna osvita [Physical and mathematical education]. 28 (2). 40-45. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ГРИНЬОВА Марина Вікторівна – доктор

педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Наукові інтереси: освітній менеджмент управління проектами.

ХОМЕНКО Любов Григорівна – кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Наукові інтереси: інформаційні технології, цифровізація освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

GRYNOVA Marina Viktorivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, rector Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University.

Scientific interests: educational management, project management.

KHOMENKO Liubov Hryhorivna – candidate of physical and mathematical sciences, associate professor of the department theories and methods of technological education Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University.

Scientific interests: information technology, digitalization of education.

Стаття надійшла до редакції 28.07.2024 р.

УДК 910.4 (091)

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-38-42

ЗЕЛЕНСЬКА Любов Іванівна –

доктор педагогічних наук, професор кафедри географії та суспільних дисциплін Мукачівського державного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4022-7731>

e-mail: lubov.zelenska@gmail.com

КОТУБЕЙ Віта Федорівна –

доктор філософії, викладач суспільних дисциплін
ВСП «Гуманітарний-педагогічний фаховий коледж МДУ»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8050-8549>

e-mail: vitakotubej@gmail.com

КАСИНЕЦЬ Отокар Вікторович –

старший викладач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму
Мукачівського державного університету